

MALMÖ

DU LYSSNAR PÅ SYDVSVEKSKAN

Vem vill skada Malmö hundar?

■ Tre hundar har nu skadats allvarligt efter att ha fått i sig bullar preparerade med vassa metallbitar. De senaste två åren har Malmöpolisens fått in över 150 liknande anmälningar.

Vem vill skada Malmö hundar – och varför? Och kan hundägaren i staden få en lösning?

I drygt två år har Malmö hundägare oroats över attackerna mot stadens fyrfota befolkning. Vid upprepade tillfällen har bullar, korvar och köttbitar placerats ut runt om i staden – med syfte att skada hundar.

Maten som placerats ut har varit fyllt med alltifrån glas till metallbitar och rakblad. Sydsvenskans uppmärksammade hunddänd för första gången i slutet av november 2020.

– Då var det flera hundägare som hade hittat korvar som var preparerade med hållfämlingar på hundrastplatser, säger Sydsvenskans krimreporter Peter Herkel.

Förra veckan skadades tre hundar allvarligt efter att ha ätit preparerade bullar vid Pildammsparken. – Det har gått i vågor under de senaste två åren. Förra veckan är första gången, vad polisen känner till, som hundar har blivit allvarligt skadade, säger Peter Herkel.

Polisen står handfallen

PODD

Nytt avsnitt

■ Vem vill skada Malmö hundar? Lyssna på det senaste avsnittet av "Du lyssnar på Sydsvenskan."

inför hundpågaren i Malmö. Hittills finns ingen misstänkt.

– Problemet är att det här sker natttid i regel. Då är det få vittnen ute. Polisen har inga vittnesaktigheter av någon som lagt ut de här bullarna, säger Peter Herkel.

Det är inte helt ovanligt att personer som senare i livet begår grova våldsbrott har visat grymhet mot djur redan under barndomen. Det menar Axel Haglund, psykiater på Rättshjälpsmedicinalverket.

– När vi gör kartläggningar är bakåt i deras uppväxt så är det inte sällsynt att olika typer av grymhet mot djur förekommit, säger han.

Han tror att gärningspersonen i Malmö är en ensam person. – Det finns inte jättemycket publicerat kring den här typen av brott och hur man ska karaktärisera personen som gör det. Men det lilla jag har kunnat ta del av tyder på att det ofta är personer i samhällets utkant, säger Axel Haglund.

JONI INGVARSON
SALLY WAHLSTEDT

MALMÖ
Brandhårdar på tre närliggande adresser

■ Först började soptunnor att brinna på Möllevången. Sedan eldhärjades avfallskärl på en närliggande adress och en container en bit därifrån. Bränderna larmades ut med drygt två timmars mellanrum.

Första larmet inkom till SOS Alarm vid 03-tiden natten till igår. Enligt räddningstjänsten brann det i flera tunnor inne på Folkecks park men det var inget allvarligt skadade. En risk för spridning och släckningsarbetet gick snabbt.

Vid 04.20-tiden var det dags igen, den här gången brann sopkärl vid Grängsbergsgatan-Västansforsgatan. Vid 05-tiden kontrollerades eventuellt rökspredning till närliggande lokaler.

En tredje larm från samma område kom vid 05-tiden. Containerbrand på Uddeholmsgatan.

Inga personskador rapporteras i samband med bränderna.

MALMÖ

Cyklist till sjukhus efter krock med bil

■ Vid klockan 08.41 igår kom ett larm om en olycka på Ystadvägen i Malmö. Det rörde sig om en kollision mellan en personbil och en cyklist. En kvinna i 60-årsåldern fördes till sjukhus i ambulans för kontroll.

– Klockan 09.15 var vi klara på platsen. En kvinna i 60-årsåldern är förord till sjukhus för kontroll. Bilen behövde inte bärgas och det finns ingen misstanke om brott, säger Patrik Fors, presstalesperson på polisen.

FÖRINTELSENS MINNESDAG

Kiwa Zyto i Limhamn med fångströjan från Dachau, som han hade på sig när han flydde till Sverige som 15-åring.

Stiftelsens Micael Bindefeld och prisade filmaren Johan Palmgren.

Film om minnen av Förintelsen belönas

■ 89-åriga Kiwa Zyto hade samlat hela familjen hemma i villan på Limhamn. Han väntade besök. En liten delegation från Forum för levande historia skulle komma dit för att hämta en sak och lyssna på hans berättelse.

Filmaren Johan Palmgren har följt arbetet med att Kiwa Zyto i Limhamn tillsammans med de två museiseintendenterna Johan Landgren och Erik Broberg.

De slog sig ner i vardagsrummet och Kiwa Zyto började berätta.

Hans historia handlade om hur han lyckades överleva koncentrationslägren i Auschwitz och Dachau under andra världskriget, hur han befriades vid krigsslutet och hur sedan tog sig vidare till Sverige.

Mot slutet av berättelsen plockade han fram den randiga fångjakka från Dachau, som han hade på sig när han kom till Malmö som 15-åring.

Nu skulle den lämnas vidare och bevaras för eftervärlden så att minnet av Förintelsen aldrig ska falla i glömska.

– Vi satt länge och lyssnade. Det var en helt otrolig historia som tog nästan en hel natt. Jag filmade, han berättade och museiseintendenterna ställde frågor. Det var en stark och omotulande upplevelse att få vara med om, berättar Johan Palmgren.

Besöket avslutades med att Kiwa Zytos fru Varda bjöd på middag.

När regeringen 2020 beslutade att inrätta ett Förintelsemuseum i Stockholm fick Forum för levande historia i uppdrag att

samla in föremål och berättelser till museet. Johan Palmgren, som just då jobbade med att göra porträttfilmer till Förintelsens minnesdag, hängde på.

– Jag tog rygg på museiintendenterna som åkte runt i landet och samlade in föremål, som de fått tips om i olika kanaler. Sedan filmade jag när personerna lämnade över dem och berättade historierna bakom. Mötet med Kiwa Zyto var ett av de tidigaste och ett frö såddes till ett större filmprojekt.

Arbetet har sedan dess tagit honom till hundratal möten med personer runt om i landet som har minnen, föremål och berättelser att dela med sig av. Flera av resorna har gått till Skåne.

Johan Palmgren berättar om Eva Lecerof, som minns kristallnatten 9-10 november 1938, och som har donerat den koffert hon hade med sig till Sverige.

En annan berättelse handlar om de polska bröderna Alexander och Leon Nawrot som kom ifrån varandra under kriget och hamnade i olika koncentrationsläger.

Efter kriget återförenades de i Sverige och idag bro Alexanders son Leon – uppkallad efter som farbror – i Malmö och har överlämnat ett aluminiumskrin som hans pappa hade med sig på sin flykt.

– Leon bodde på Malmö museer som fungerade som flyktförläggning. Varje dag gick han ner till barnens och kollade i hämnans liggare om det fanns några namn han kände igen. En dag fick han se sin brors

”Vi satt länge och lyssnade. Det var en helt otrolig historia som tog nästan en hel natt.”

Johan Palmgren, filmare.

Metallskrinet som en av bröderna Nawrot hade med sig när han flydde till Sverige och som nu överlämnats till Förintelsemuseet.

FAKTA

Micael Bindefelds stiftelse

■ Micael Bindefelds stiftelse till minne av Förintelsens bildades 2015 syfte att förmedla kunskap om Förintelsen till en bred svensk publik. Den delar årligen ut ett stipendium den 27 januari på den internationella minnesdagen för Förintelsens offer.

■ Här är motivering till årets stipendium: "En servett, en fingerborg eller en randig jakka. Minnet av Förintelsen ligger inpackad i de allra enklaste ting.

Med detta unika arbete, dokumenterar Johan Palmgren berättelser som väcker liv i personliga äpödelar från Förintelsen. Föremlänen öppnar dörrar till historien. Johan Palmgrens film förevigar skildringarna för framtiden."

■ Förintelsemuseet i Stockholm öppnar i juni i år. Johan Palmgrens film planeras bli klar senare under året.

namn. Alexander hade placerats på Parkskolan i Lund, så Leon lämnade en illassittande kostym – han ville ju vara fin – och åkte dit och återförenades med honom.

Vad kan filmen berätta som de insamlade föremålen inte berättar?

– Föreläsen ser ju helt vanliga ut, men de har varit med om något stort och historiskt. När ågararna berättar sina historier är det ofta omtulande berättelser, säger Johan Palmgren. Ibland är det bara själva berättelserna de lämnar.

Vilka reaktioner har du mötts av?

– Det har varit positiva reaktioner. Människorna vi har mött vill ju donera saker, de vill berätta, de vill att den här kunskapen ska spridas och bli ihågkommen.

Hur har arbetet påverkat dig?

– Jag påminns hela tiden om den här bottenlösa mörka händelsen på ett väldigt konkret sätt. Det är klart att man blir väldigt påverkad och involverad emotionellt. Ambitionen är att kunna överföra det till filmen.

Nu belönas Johan Palmgrens arbete av Micael Bindefelds stiftelse till minne av Förintelsen, som varje år delar ut ett stipendium till någon som gjort en viktig gärning för hägkomst av Förintelsen.

Idag tar han emot stipendiet, som i år är på 350 000 kronor, vid en ceremoni på Dramaten i Stockholm.

– Det är fantastiskt för min del. Det betyder att jag kan göra mer research och fler resor. Att ta kontakt med människorna i den här filmen är ett stort arbete. De lämnar ut sina känsligaste och innerligaste historier, så det gäller att ta väl vara på dem.

TEXT: MARTIN HALLGREN
marta.hallgren@svd.se

